

LIBBRECHT
GENOOTSCHAP
vzw

Nieuwsbrief 2022 | 01

Onze beste wensen voor een gelukkig en gezond 2022!

Ik was altijd gelukkig als ik iemand gelukkig kon maken.

Ulrich Libbrecht
Mijmeringen in de schaduw. De laatste geschriften,
Publicatie 2022, p. 75

Het plan was om voor Kerstmis onze nieuwsbrief te versturen met daarin de aankondiging van enkele bijzondere activiteiten in ons eerste lustrumjaar. Op 28 januari 2022 zal het namelijk precies 5 jaar geleden zijn dat het Libbrechtgenootschap gelanceerd werd in de Volkszaal van het stadhuis van Oudenaarde. Een 200-tal mensen zakten toen af naar de Vlaamse Ardennen, uit alle hoeken van Vlaanderen en zelfs uit Nederland, om uiteraard samen met heel wat streekgenoten eer te betuigen aan Ulrich Libbrecht. Het was de laatste keer dat Ulrich zijn publiek toesprak. Er was afscheid en diepe dankbaarheid, maar ook hoop en toekomst. Alhoewel hij vanuit zijn aangeboren nederigheid (zo noemde hij het zelf) nog wat gewrongen zat met het idee van een vereniging die zijn naam droeg, stelde het hem ook gerust dat de waardevolle ideeën die hij verzameld en ontwikkeld had, verder uitgedragen zouden worden. Het boek *Filosofie zonder grenzen* dat diezelfde dag gepresenteerd werd, was alvast een eerste stap in die richting.

Ondertussen zijn we vijf jaar verder. We reserveerden opnieuw de Volkszaal van het stadhuis in Oudenaarde om er in het laatste weekend van januari 2022 ons eerste jubileum te vieren en er het nieuwe boek *Mijmeringen in de schaduw. De laatste geschriften* van Ulrich Libbrecht te presenteren. Door de recente evolutie van de coronasituatie zijn we helaas genoodzaakt geweest om dit te annuleren. We hebben al plannen voor het late voorjaar en de zomer, maar gezien de relativiteit van het begrip 'safe' in deze coronatijden, wachten we nog even om een nieuwe 'save the date' rond te sturen. We hopen dat niet alleen de epidemiologische situatie, maar ook de overheidsmaatregelen het ons zullen toelaten om trouw te blijven aan onze 'filosofie zonder grenzen' zodat we ongeacht de keuze die mensen maken iedereen welkom kunnen heten.

Door de nieuwsberichten en de concrete organisatorische problematiek die hieruit voortvloeide, kwam ik in een duaal spanningsveld terecht waarin ik me afvroeg waar deze maatschappelijke spanning vandaan komt en hoe we hiermee kunnen omgaan. De analyses die Libbrecht maakte, tonen aan dat het duale denken al heel vroeg in ons westers paradigma aanwezig was en zich steeds in nieuwe vormen als vanzelfsprekendheid heeft aangediend. Ik heb vaak gedacht dat dit opsplitsen in zij en wij, in mens en natuur, haar culminatiepunt bereikt had in de twee wereldoorlogen en het ecologische debacle aan het einde van het vorige millennium. Ik hoopte dat hierna een keerpunt zou komen, liefst niet uit een gedwongen noodzaak, maar spontaan uit het hart van de mensen.

Misschien is dit een utopische droom of komt het voort uit het besef dat een evenwichtig samen-leven pas mogelijk wordt als we voorbij de dualiteit gaan. Dit wordt me ingegeven door Libbrechts model, maar ook door de oude mythe van de sfinx. Zij legde in het oude Griekenland aan Oedipus het volgende raadsel voor: 's Morgens loopt het op vier, 's middags op twee en 's avonds op drie poten? Wie is het? Oedipus wist dat het de mens was, maar misschien staat het ook symbool voor de evolutie van onze beschaving. In de eerste fase is alles nog verbonden met de aarde: het kruipende kind en de culturen die nog sterk geworteld zijn in de natuur. Ook in Libbrechts model is dit de basis. In de daaropvolgende fase evolueerden we naar linksboven in het model, naar de dualiteit. Het kind gaat op twee benen staan en wordt een volwassene die wikt en weeft, twijfelt en denkt, wandelt en omvalt als er een poot wordt weggeslagen. De cultuur evolueert naar een rationeel opsplitsingsdenken: goed versus kwaad, man versus vrouw, wit versus zwart, mens versus natuur, ... Het hoogtepunt hiervan is de moderne cultuur waarin de mens zich los maakt en met zijn ratio, techniek en legalisme alles denkt te kunnen beheersen. Tot het begint te wankelen. Hij kan dan hardnekkig proberen vol te houden en uiteindelijk vallen of hij kan er een derde steunpunt bijnemen, de stok van de bejaarde mens. Dit is de derde fase, de fase van wijsheid: er komt een steunpunt bij voorbij de dualiteit. We zien dat de vicieuze cirkel van repressie, oorlog en conflict tot niets leidt, dat het ons verzwakt en dat we alleen maar verder kunnen bewegen als we steun zoeken in een punt van eenheid, in een open stiltepunt waarin alle afgescheidenheid verdwijnt, in het eenvoudig openen van het hart. Dit is in het model de eenheidsrelatie die vanuit de mystieke functie ontstaat. In zijn 'Laatste geschriften' is Ulrich Libbrecht de mens op drie poten die vanuit wijsheid terugblijkt op zijn leven. Hopelijk is dit ook de fase waar onze cultuur naar evolueert.

In *Filosofie zonder grenzen* (2016) droomde Ulrich Libbrecht al van een 'nieuwe mens' die door de groei op de rechteras van zijn model, zijn mystieke mogelijkheden ontwikkelt. Geïnspireerd door de spirituele tradities van het Verre Oosten noemde hij dit de emotionele verlichting die noodzakelijkerwijs de Europese rationele verlichting moet complementeren. 'Deze emotionele verlichting is volledig afhankelijk van de emotionele opvoeding of van zelftraining. We moeten onze gevoelens verfijnen om dit proces te kunnen opstarten. Het resultaat zal een 'nieuwe mens' zijn, en op zeer lange termijn een nieuwe beschaving; net zoals de rationele verlichting de kritische rationalist voortbracht en daaruit de wetenschap en technologie volgden, zo zal de emotionele verlichting de gevoelige mens voortbrengen, de zachtmoedige en goedhartige ... de mens die *maitri* (liefde) en *karuna* (mededogen) in de wereld brengt, niet slechts van de mensheid maar voor de hele kosmos. Het zal zelfdertijd het einde betekenen van onwaardig gedrag zoals oorlogvoering, economische uitbuiting, politieke dominantie, in één woord: van de ego-intentionele conflictmodellen.' (Libbrecht, U., *Filosofie zonder grenzen*, p. 282)

Dat 2022 de ganse aardbol in die richting mag laten evolueren, dat het vertrouwen in de natuur en in het natuurlijke, net als in Libbrechts model, de basis van alle menselijke handelen mag vormen en dat het de bodem mag zijn waarop onvoorwaardelijke medemenselijkheid en zuivere, niet-ego-intentionele rationaliteit mogen ontwikkelen.

Namens het Libbrechtgenootschap wens ik u dit toe zodat geluk, gezondheid en liefde kunnen bloeien in uzelf en in en tussen de aarde en al haar bewoners.

Els Janssens
Voorzitster Libbrechtgenootschap

Boekenarchief

In ons archief plaatsten wij een digitale PDF-versie van het magnum opus van Ulrich Libbrecht, zijn vierdelige Inleiding comparatieve filosofie. In het eerste hoofdstuk hiervan blikt hij vooruit op wat comparatief denken kan betekenen 'voor de mensen die zich zeer betrokken voelen bij de Comparatief Wijsgerige Denkwijze. Het kan hen inspireren bij fundamentele stellingnamen en het denken over creatieve oplossingen voor de culturele, politieke en maatschappelijke problemen, waarmee we de komende decennia (21ste eeuw!) op wereldschaal zullen worden geconfronteerd.' (Libbrecht, U., *Inleiding comparatieve filosofie*, 1995, p.15) Het is een hele kluit om deze boeken te lezen, maar we geven van verscheidende mensen een vraag om de boeken beschikbaar te maken. Ze worden dus gelezen, zelfs in leesgroepen o.a. in Nederland! [U kan ze hier gratis downloaden.](#)

Wat ik nastreef is een verzoeningsmodel,
dat ruimte biedt aan alle waardevolle mogelijkheden.
Daarbij vergeet ik nooit dat de bodem mag zijn waarop menselijke waarden beklimt,
noch dat de vinger die naar de maan wijst de maan niet is.

De werkelijkheid is oneindig meer waard dan de namen die wij ervoor bedacht hebben.

Ulrich Libbrecht
Drakenaders van mijn landschap. Wat ik van het Oosten leerde, p. 74

Videoarchief

Via deze link kan u Ulrich Libbrecht aan het woord zien over zijn boek *Is God dood? Zoektocht naar de kern van de spiritualiteit*. De opname werd gemaakt op 18 februari 2006, op een cursusdag van de School voor Comparatieve Filosofie Antwerpen.

Activiteiten

Door de coronasituatie worden heel wat lezingen uitgesteld naar betere tijden.

De School voor Comparatieve Filosofie Antwerpen biedt cursussen aan die live of via livestream online kunnen gevolgd worden.

Op 12 maart, 23 april en 21 mei 2022 worden er door Daan Oostveen en Els Janssens cursussen gegeven vanuit Libbrechts gedachtegoed. Voor meer informatie:

www.comparatievefilosofie.be

Wandeling en podcast

We herinneren u graag aan onze podcast die al wandelend of ook thuis kan beluisterd worden via de FARO Erfgoedapp.

[Klik op deze link.](#)

Hier kan je je [gegevens inzien en wijzigen](#).
Wens je deze nieuwsbrief niet meer te ontvangen: [afmelden](#)

Website

